

Magnum Bullarium Romanum, Seu Ejusdem Continuatio

Quæ Supplementi loco sit, tum huicce, tum aliis quæ præcesserunt
Editionibus, Romanæ, & Lugdunensi ...

Constitutiones Variorum Pontificum in praecedentibus Editionibus
desideratas, summoque studio hinc inde conquisitas complectens

Luxemburgi, 1741

6. Gravi cum &c. Galliæ Clero conceditur facultas bona temporalia
distrahendi, usque ad summam centum quinquaginta millium libratum pro
Rege Carolo IX. ut Regni necessitatibus subveniat: anno 1568.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74514](#)

tempus professionem emitunt, & ex claustru exire, vel dimitti, ad saeculum redire libere, & licet possum, Religionis praetextu absque titulo sufficientis Beneficii, nec juxta dicti decreti tenorem ad Sacros Ordines se promovere prætendunt, & à nonnullis Episcopis passim promoveantur; atque inde plerumque illud inconveniens eveniat, ut sic promoti, & à claustro exeentes, & per saeculum vagantes, vel mendicare, vel sordidum quaestum exercere, non sine ipsorum dedecore, ac Ordinis vilpendio, & quamplurimorum Christifidelium scandalo cogantur. Nos igitur qui singulorum Dei Ministeriorum honorem, & decus (quantum in nobis est) sinceris exoptamus affectibus, motu proprio, & ex certa nostra scientia, deque Apostolicae potestatis plenitudine, hac perpetuâ validita fæctione, decretum prædictum de Clericis fæcularibus loquens, ad omnes, & singulos, etiam cuiuscunq; Ordinis Clericos Religiosos five Saeculares, more religiorum viventes in communione, non professos, harum serie extendimus, & ampliamus, ac Religiosis, & aliis prædictis non professis, ut ad Sacros Ordines promoveri, nec non omnibus, & singulis Venerabilibus Fratribus nostris Patriarchis, Archiepiscopis, & Episcopis, gratiam, & communionem Sedis Apostolice habentibus, ut Ordines ipsos hujusmodi Religiosis personis impendere, nisi obseruata forma dicti decreti, Nos virtute Sanctæ obedientie, & sub indignationis nostræ poena interdicimus, & prohibemus, ac contrafacentes per annum à prestatio talium Ordinum ipso jure suspendimus: statuentes, & dcernentes promotiones quarumlibet Religiosarum personarum prædictarum ad Ordines hujusmodi contra ipsius decreti Concilii Tridentini formam, etiam cuiusvis licentia illis ab Apostolica Sede, vel illarum Superioribus cuiusuecumque dignitatis, status, gradus, & præminentia existant, etiam Pontificali dignitate fungantur, vel Cardinalatu honore præfulgeant, conceleste, praetextu factas, executione predictorum Ordinum omnino carere, nullaque prouersus, & irritas existere, sive promotas personas in Altaris ministerio ministrare non posse. Quinque ministritantes, privilegiis, exemptionibus, immunitatibus, & aliis gratia Clericis concessis omnino privari, & irregularitatis, aliasque in dicto decreto contentas penas eo ipso incurtere, à quibus, nisi a Romano Pontifice, vel in mortis articulo, minimè absolvri possint. Non obstantibus quibusvis constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ac quorunvis, Monasteriorum & Ordinum, etiam juramento & confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboretur statutis & consuetudinibus, privilegiis quoque, indulxit & litteris Apostolicis, illis illorumque Superioribus & personis, sub quibusunque tenoribus & formis, ac cum quibusvis, etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, restitutivis & insolitis clausulis, irritantibusque, & aliis decretis in genere vel in specie, ac alias quomodolibet, etiam iteratis vicibus, concessis, confirmatis, & innovatis, quibus omnibus, etiam si alias pro illorum sufficienti derogatione de illis illorumque totis tenoribus specialis, specifica & expressa & individua, non autem per classulas generales idem importantes, mentio seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda fore, illorum tenores, formas, datas, & decreta in illis imposita, ac si de verbo ad verbum inferenter præsentibus, pro sufficienter expressis & insertis habentes, illis aliis in suo labore permanens, hac vice dumtaxat specialiter & expressè derogamus, ceterisque contrariai quibusvis. Et ut præsentes litteræ ad omnium notitiam perveniant, neve quis illarum ignorantiæ excusari possit, volumus, & Apostolica autoritate decernimus, præsentes litteras ad valvas Principis Apostolorum de Urbe, & Cancellariae Apostolicae, ac in acie Campi Floræ publicari, & earum exempla affigi, & imprimi, illarumque exemplis etiam impressis manu alicuius Notarii publici, & Sigillo

Prælati Ecclesiastici, vel ejus Curia obsignatis, eandem prorsus fidem adhiberi, quæ ipsi præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ vel ostendæ.

Nulli ergo &c. Datum Romæ, apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, Millesimo quingentesimo sexagesimo octavo, Indictione undecima, die vero 12. Mensis Novembri, Pontificatus Sanctissimi in Christo Patris, & Domini nostri Domini PII, divinâ providentiâ Papæ V. anno tertio, retroscriptæ Litteræ Apostolicae affixa, & publicatae fuerunt ad valvas Basilicæ Principis Apostolorum de Urbe, Cancelleria Apostolica, & in acie Campi Floræ, dimissis in superius expressis locis presentibus Litteris per aliquantulum temporis spatium affixis, & deinde ut moris est, amotis per Nos Thomam Gallarum & Iulium Parinum, prælibati Sanctissimi Domini nostri Pii Papæ V. ac Sancte Apostolice Sedis Curæ.

Christianus de Monte, Mag. Curs.

Galliae Clero conceditur facultas bona temporalia distrahendi, usque ad summam centum quinquaginta millium librarium pro Rege Carolo IX. ut Regni necessitatibus subveniat: anno 1568.

VI.
Ex ibid.
Tom. IV.
pag. 745.

PIUS EPISCOPUS.

Servus Servorum Dei, dilecto Filio nostro Carolo Sancti Chrysogoni a Borbono tituli nuncupato, Sanctæ Romane Ecclesiæ Presbytero Cardinali, ac Venerabilibus Fratribus Michaeli Senentensi, & Fabio Gujacensi Episcopis nostris, & Apostolicae Sedis, apud charissimum in Christo Filium nostrum Carolum Francorum Regem Christianissimum, Nunciis, ac Nicolao Archiepiscopo Senonensi Salutem, & Apostolicam benedictionem.

Cavi cum animi nostri molestia intelleximus ex dilecto Filio Annibale Auricelario, quem ipse Carolus Rex superioribus diebus ad Nos misit, quam afflæ & exhaustæ sint facultates suæ, totiusque sui temporalis dominii, quantumque hujus aerari opes ob maximas impensas, quas ad sedandas & componendas exitiosos periculosisimosque tumultus ab Hugonotis haereticis, & suæ Majestati rebellibus in suo regno concitatos facere coactus fuit, attritæ, & penitus exanimatae existant, adeo ut pecunias, quibus regnum ipsum ab eisdem haereticis & rebellibus tueri ac conservare possit, Fisci regii rationibus nullo modo valeat comparare.

Quare idem Annibal ejusdem Regis nomine Nobis humiliter supplicavit, ut aliquod opportunum & salutare subsidium ex bonis Ecclesiastici dicti regni ei subministrare vellamus. Nos considerantes dicti regni salutem, & Ecclesiastici Ordinis in conservationem in hoc potissimum confitentes, ut Rex ipse copias & firma præsidia alere possit, quibus dictos Rebelloes & haereticos è sua dictione expellere, remittentes coercere, vel quod sane malleamus, errores suos recognoscentes ad sanitatem fidei que Catholica cultum, & observantiam revocare vallet: eidem Regi præfentaneum auxilium afferre decrevimus, & cum aliunde non possit, ad personas Ecclesiasticas dicti Regni, quamquam inviti, confiendum esse duximus. Habita igitur super his, sicut urgens & evidens necessitas periculique magnitudine postular, cum nonnullis ejusdem Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus, prudentiæ & rerum agendarum experientiæ præditis, deliberatione matura, Vobis, de quorum eximia & singulari fidei integritate, pietate, & æquitatis zelo speciale in Domino fiduciam obtinemus; Auctoritate Apostolica, tenore præsentium injungimus ac mandamus,

ut vos conjunctim procedentes, uno vel duobus, aut altero veltrum impeditis, & huic negotio intendere nequeuntibus, saltem tres ex vobis omnem faciliorem & commodiorem modum, viam & rationem excogitare, & inventre studeatis, & procuretis, quatenus tot anni redditus, & proveniens quorumcumque bonorum immobilium Ecclesiasticorum, etiam feudalium, & jurisdictionalium, ad quascumque etiam Primateles, Metropolitanas, & Cathedrales, Collegiatas, Parochiales & alias Ecclesias: nec non Monasteria etiam, quae capita Ordinum diantur, ad Capitula, Conventus, eorumque Mensas, Prioratus, Praeposituras, Praepositus, Praeceptorias, Dignitates etiam maiores, & principales Canonici, & Praebendas, Personatus, Administrationes, Officia, ceteraque Beneficia Ecclesiastica cum cura, & sine cura secularia, & Sancti Benedicti, Sancti Augustini, Cluniacensis, Cisterciens, Premonstratensis, Grandimontensis, Fontis-Ebraldi, & quorūcumque aliorum Ordinum regularia, nec non Hospitalia, & Militias, præterquam Sancti Joannis Hierosolymitan, ceteraque loca Ecclesiastica etiam exempta in dicto regno & Ducatu Britanniae, ac Delphinatu, & provincia Provincia, ceterisque dominis, terris, & locis dicto Carolo Regi quomodolibet subjectis consentientia, quovis modo spectantes, & pertinentes, quot singulis annis ad summam centum, & quinquaginta millium Francorum aseendant, ad tempus vobis bene visum, cum potestate illos redimendi, affrancandi, & liberandi, vendi, concedi, & alienari possint. Quo quidem modo per vos adjuvante Domino invento postmodum, redditus, ac proveniens hujusmodi quibusvis personis, tam Laicis, quam Clericis, etiam cuiusvis Ordinis Regularibus, non tamen de fide Catholica suspectis, illos emere volentibus, pro pretio, seu pretiis repetibili, seu repetibiliibus, etiam venditionis, concessionis, & alienationis, seu quovis alio titulo concedendi, assignandi, alienandi, reservata tamen ut prefertur Ecclesiis, Monasteriis, & aliis Beneficiis praefatis, illos intra tempus de quo vobis expediens esse videbitur: ac etiam quovis alio tempore emptori restituto pretio per sicutum regium, seu per ipsos Ecclesiasticos redimendi & liberandi facultate: nec non super his quācumque instrumenta cum paciis, obligationibus, cautelis & clausulis in similibus apponi solitis faciendo, & celebrandi, ac omnes & singulos, quos concernunt, & concernent in futurum, illis pacifice frui, & gaudere faciendo, nec eos per quoscumque quomodolibet indebet molestari, vel perturbari permitendi: Contradictores quoque & rebelles, ac vobis in premisis non parentes, eisque consilium, auxilium, vel favorem dantes ac prestantes, per Sententias, censuras, ac poenas Ecclesiasticas, & etiam pecuniarias vestro arbitrio moderandas & applicandas, aliaque opportuna juris remedia appellatione postposita compescendi, ac legitimis super his habendis servatis processibus sententias, censuras & penas praefatas, quoties vobis placuerit, aggravandi, auxilium quoque brachii secularis ad hoc, si opus fuerit, invocandi, ceteraque omnia, & singula in premisis & circa necessaria seu quomodolibet opportuna gerendi, mandandi, & exequendi, vobis plenam, liberam & omnimodam facultatem, auctoritatem, & potestatem, auctoritate & tenore praefatis, concedimus, & imparsumur. Et nihilominus potiori pro cautela alienationis, venditionis & concessionis fructuum, & reddituum Ecclesiasticorum hujusmodi & instrumenta, quae per vos cum personis praefatis vigore praesentium fieri contigerit: ex nunc prout ex tunc, & è contra, postquam facta fuerint, harum serie approbamus & confirmamus, approbataque, & confirmata fore, & esse volumus, & decernimus, suffuentes omnes & singulos, tam iuns, quam facti, & quarūcumque solemnitatum, etiam sub-

stantialium in similibus alienationibus rerum Ecclesiasticarum observari debitarum, defctus, si qui forsan intervenerint in eisdem, ac decernentes alienationes, venditiones & concessiones, aliaque præmissa vigore praesentium, & juxta illarum formam & tenorem facienda, suam debitam roboris firmitatem obtinere, suosque plenarios effectus fortiri, & per Ecclesias, Monasteria, & alia Beneficia praefata obtainentes, & alios quoscumque ad quos spectat, & impostorum spectabat, inviolabiliter observari debere, nec non tam illa, quam praefentes litteras ex quavis causa de nullitate, aut subfreibungis, vel obrepitionis vitio, seu intentionis nostræ defctu notari vel impugnari, & Primates, Archiepiscopos, Episcopos, Abbates, Abbatissas, aliasque personas, dignitates, & alia beneficia praefata, nunc & pro tempore obtainentes, à præmissis & aliis in vim praefantium per vos faciendis, quovis, etiam enormissimæ lesionis prætexu, aut ex quacumque alia, etiam justissima causa, quomodolibet appellare seu reclamare, ac illis aliqui privilegia, etiam per Sedium Apostolicam, sub quacumque forma, vel expressione verborum concessa suffragari non posse. Sicque per quoscumque Judices & Commissarios quavis auctoritate fungentes, etiam causarum Palati Apostolici Auditores, & ejusdem Sanctæ Romanae Ecclesiæ Cardinales, sublata eis & eorum cuilibet quavis alter judicandi, definiendi & interpretandi facultate & auctoritate judicari, definiri & interpretari debere: nec non irritum & inane, quicquid fecis super his à quoquam quavis auctoritate, cum scientia vel ignorantia, contingit attentari. Non obstantibus Literis, constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, & praesertim Symmachii, & Pauli II. ac Pauli IV. & aliorum Romanorum Pontificum Praedecessorum nostrorum de rebus Ecclesiæ non alienandis, in Provincialibusque & Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel specialibus, nec non Ecclesiarum, Monasteriorum, Dignitatibus, Ordinum & aliorum Beneficiorum praedictorum, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & confuerudimib, privilegiis quoque, indulxit & Litteris Apostolicis illis, & ea quomodolibet obtainentibus, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis, etiam derogatoriarum derogatoriis, aliasque fortioribus & insolitis clausulis, nec non irritantibus, & aliis decretis, etiam motu proprio, & de Apostolice potestatis plenitudine, ac confistorialiter, aut in vim initi, & stipulati contractus inter ipsos, & Sedium praefatam, vel aliis quomodolibet concessis, confirmatis, approbatis & innovatis, etiam disponentibus, quod illis non nisi certis in eis expressis modo & forma observatis derogari non possit, & aliter factæ derogationes nemini suffragari debeant: vel etiam si illis specialis, specifica & individua mentio, seu quovis alia expressio habenda esset. Quibus omnibus illorum tenores, ac si de verbo ad verbum nihil penitus omissione inserti forent, praesentibus pro sufficienter expressis habentes, illis aliis in suo rōbore permanfuris, hac vice dumtaxat specialiter & expressè derogamus contraria quibuscumque; Aut si Primatebus, Archiepiscopis, Episcopis, Electis, Abbatibus, Commendatariis, Abbatissas, & aliis supra dictis, vel quibusvis aliis, communiter vel divisi, ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint, per Litteras Apostolicas, non facientes plenam & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem. Volumus autem, atque etiam per praesentes decernimus, ut venditiones, concessiones & alienationes praefatae per vos in vim praesentium facienda, in personas haereticorum nullo modo fiant, neque fieri debeant: quodque Ecclesiæ, Monasteria, & alia Beneficia praefata adeo non graventur, ut divinus cultus in

eis manuteneri non valeat. Præterea quod pecunia ex hujusmodi venditionibus, concessionibus & alienationibus nisi in dicti Caroli Regis, sive regni, & Catholicae Religionis defensionem, nec in alios usus exponi omnino debant, ipsaque pectinie interim penes personam fidei & facultatis idoneam per vos eligendam, ac deputandam, realiter & cum effectu deponantur, quodque vos super his omnibus alia, & alia debite, & opportunitate provideatis, prout tibi, frater Episcopo Gajens, mentis nostræ voluntatem ac desiderium prævius explicavimus, tibique super his ab omnibus fidem indubiam adhiberi debere mandamus, & insuper quod præsentium transumptis, manu Notarii publici subscriptis, & sigillo vestro, vel alicuius vestrum munitis, eadem prorsus fides adhibeat, quæ præsentibus ipsis haberetur, si forent exhibita vel ostensa.

Nulli ergo omnino hominum licet hanc paginam nostræ injunctionis, concessionis, imperationis, approbationis, confirmationis, mandati, decreti, supplicationis, derogationis, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contrarie.

Si quis autem hoc attentare præsumperit, indigationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum.

Datum Romæ, apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominice, Millefimo quingentesimo sexagesimo octavo, Calendis Augusti, Pontificatus nostri, anno tertio.

VII.
Ex Actis,
Titres &c.
de France,
Tom. 2.
pag. 188.

Decernitur, quod in omnibus Provinciis Fratrum Minorum Ordinis Sancti Francisci esse debeant duo Conventus pro Fratribus strictrioris Observantiae: an. 1569.

PIUS EPISCOPUS.

Ad perpetuam rei memoriam.

Injunctum nobis desuper Apostolicae servitutis officium crebro nos admonet & inducit, ut personis quibuslibet regularibus, vigilanteæ nostræ partes efficacius exhibentes, eos in institutorum suorum regularium candore salubriter manuteneamus.

§. 1. Acceperimus sanè nuper, quod in Ordine S. Francisci de Observantia nonnullæ sunt domus, & Loca, Recollecta nuncupata, in quibus dicti Ordinis Fratres arctiorem quam in cæteris vitam degunt, & propterea eidem Ordini commodum & opportunum esse censentes, ut in singulis dicti Ordinis Provinciis, duæ Domus, & Loca Recollecta hujusmodi existant, auctoritate Apostolica renore præsentum perpetuo decernimus, atque statuimus, quod in qualibet Provincia dicti Ordinis duæ ad minus Domus, & Loca Recollecta esse debeant. Et præfata Monasteria Recollecta nullatenus ab hujusmodi recollectione separari possint: Et Fratres in illis degentes etiam velint (nisi de Ministri Generali ipius Ordinis vel Provinciali, & Discretorum Conventuum dictorum Locorum Recollectorum pro tempore existentium consilio) ad alia Loca non recollecta transferri nequeant, nisi eidem Superioribus, ut aliter hat, visum fuerit expedire.

§. 2. Decernentes præsentes Litteras, nullo unquam tempore, de subreptionis, vel obreptionis vicio, aut intentionis nostræ, vel quopiam alio defectu notari vel impugnari, aut invalidari nullatenus posse, minusque sub quibusvis similium, vel dissimilium gratiarum revocationibus, suspensionibus, limitationibus, aut aliis contrariais dispo-

sitionibus comprehendendi ullatenus posse, siveque ab omnibus censer.

§. 3. Et ita per quoscumque Judices, & Commissarios, quavis auctoritate fungentes, sublata eis, & eorum cuiilibet quavis alteri judicandi, & interpretandi facultate, judicari debere, irritum quoque & inane, quidquid fecus super his, à quocumque quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

§. 4. Et nihilominus pro majori præmissorum occasione Venerabilis Fratri Episcopo Conchen, & dilectis Filii Caurarum Curiae Camerae Apostolicae generali Auditori, ac Officiali Toletani, per præfentes committimus, & mandamus, quatenus ipsis vel duo, aut unus eorum, per se vel alium seu alios, præsentes Litteras, & in eis contenta quæcumque solemniter publicantes, faciant illas ab omnibus, quos illæ concernunt, inviolabiliter observari, non permitentes aliquid contra præmissa quomodolibet innovari. Contradictores quoslibet, & rebelles per easdem penas, aliaque opportuna juris & facti remedia, appellatione postposita, compescendo.

§. 5. Non obstantibus præmissis quibusvis Apostolicis, nec non in Provincialibus, & Synodalibus Concilis editis, specialibus vel generalibus constitutionibus & ordinationibus, ac quibusvis, etiam juramento & confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & conuentudinibus contraria quibuscumque, aut si aliquibus, communiter vel divisi, ab Apostolica sit Sede indultum, quod interdicti, suspendi, vel excommunicari non possint, per Litteras Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ad de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

§. 6. Cæterum quia difficile foret præfentes Litteras ad singula quæque Loca, ubi expediens foret, deferre, volumus quod illarum transumptis, manu alicuius Notarii publici subscriptis, & Sigillo alicuius personæ in dignitate Ecclesiastica constituta munitis, eadem prorsus fides, in judicio & extra adhibeat, quæ ipsis originalibus litteris adhibetur, si essent exhibita vel ostensa.

Datum Romæ, apud Sanctum Petrum, sub anulo Piscatoris, die nona Martii, Millefimo quingentesimo sexagesimo nono, Pontificatus nostri, anno quarto.

VII.
Ex Memoriis
du Clergé
de France,
Tom. 2.
pag. 436.

Adversus Beneficiorum Confidentiarios: anno 1569.

PIUS EPISCOPUS.

Servus Servorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

Intolerabilis multorum perversitas, qui Sacrosanctas Constitutiones novis quotidie fraudibus eludere nituntur, seque illarum auctores in necessitatibus adducit cautius providendi, quod pertinacium animi ab improbis conatibus, graviori sanctiōne proposita, reprimuntur. Bene quidem & prudenter felicis recordationis Pius Papa IV. Prædecessor noſter ad tollendam fiduciaria mancipatio[n]is Beneficiorum & Ecclesiasticorum corruptelam statuit, & decretivit, ut ipso jure vacarent Ecclesiæ, Monasteria, ceteraque Beneficia Ecclesiastica in confidentiam à quibuscumque, etiam Sac. Rom. Eccl. Cardinalibus, cuiusvis personæ contemplatione, vel intuitu recepta, liberam illorum dispositionem, sibi, & Apostolicae Sedi reservando: Nec valerent ipsis collationes, seu concessiones, nec fructuum, nec pensionum reservationes, nec facultates alias transferendi, nec regrediendi, seu accedendi & ingrediendi ad Ecclesiæ, Monasteria & Beneficia supradicta, illaque recipientes fructus, pensiones, & aliæ res eorumdem indebet perciperent. Prohibens quibuscumque, etiam sub cen-

furis